

KUPUJTE VOJNE BONDE!

Rusija stavlja svoje zahteve

ZAHTEVA POT SKOZI SREDOZEMLJE: V POTSDAMU NI ŠLO VSE GLADKO

London, Anglija. — Zborovanje "Velikih treh" v Potsdamu se je vršilo v največji tajnosti. Londonski listi so prinesli nekatere vesti o sestanku, ki kažejo, da sestanek ni bil tako prišten. O Trumanu pravijo, da s svojimi predlogi ni dobro uspel.

zahtevalo, da bodo imeli sedež v Gledem razdelitve Nemčije je prišlo do sporazuma. Gledem drugih točk pa ne tako. Truman je skušal spraviti na krožnik vprašanje Dardanel, kar mu pa ni uspelo. Bil je zato, da bi se dardanelski in bosporske ožine internacioniralizirale. Rusi so proti temu in Stalin ni hotel o tem ničesar slišati. Rusija zahteva, da se ji da v bližini Dardanel baze, s katerih bo lahko ščitila in kontrolirala svoje interese. Amerikanci in Angleži ruski zahteve niso naklonjeni. Rusija bo skušala te zadeve rešiti direktno z Turčijo. Kako bo izpadlo je stvar ugotovljeno.

Kratka slika je ta le: Rusi so dali v Potsdamu krepko brez Francovi Španiji. Odškodnino v ozemlju in industrijski opreme, ker tega ima sama dovolj.

Rusija zahteva, da se ji deloma za to. Rusi pa popolnoma in pravijo, da so Rusi že 50% industrijske opreme, to je "trojev, itd., odvedli v Rusijo iz vseh od nje zasedenih pokrajin. Rusi bodo deležni do 56% industrijske opreme.

Kratka slika je ta le: Rusi so dali v Potsdamu krepko brez Francovi Španiji. Odškodnino v ozemlju in industrijski opreme, ker tega ima sama dovolj.

Rusija zahteva, da se ji deloma za to. Rusi pa popolnoma in pravijo, da so Rusi že 50% industrijske opreme, to je "trojev, itd., odvedli v Rusijo iz vseh od nje zasedenih pokrajin. Rusi bodo deležni do 56% industrijske opreme.

Druga vest pa pravi, da Rusi zahtevajo tudi otok Pantalerijo, ki se nahaja med Tunizijo in Sicilijo v Sredozemskem morju. Tudi kot bazo za zaščito svoje Menda čakajo, kako bo izpadla morske poti. Gledem Tangier-a zadeva Dardanel in Sredozemsko morje.

pa Rusi že prodrli s svojo ljo.

NAPADI NA JAPONSKO IN DRUGE VESTI IZ AZIJE

Otok Guam. — Ameriške zračne sile nadaljujejo s stalnimi napadi na japonsko domače otoče. Več kakor 8 tisoč tonov je bilo vrženih na japonska mesta tekom zadnjih dveh dni. Povprečno okrog 4 tisoč tonov bomb pada sleherni dan na japonska mesta, ki so v večini že razdeljena.

Amerikanci pripravljajo obsežno invazijo. Govori se, da se bo poverilo vrhovnemu poveljstvu med vsemi silami v osrednjem in severnem delu Pacifika generalu MacArthuru. Kje in kde se bo vpad pričel je vojaška tajnost.

Lord Mountbattens, ki vodi angleške sile v Burmi poroča, da je japonska armada, ki je štela nad 50 tisoč mož v Burmi, razpršena in razbita.

Kitajske čete, ki operirajo iz notranjosti nad Kantonom proti Linglingom in v okolici Ta-

jungkianga, so osvobodile obsežno ozemlje in tamkajšno želeniško progo, pravi vest.

Tokjska radio postaja je omenjala v nedeljo, da Japonci gradijo svojo trdnjavsko črto "Maginot črta", na južnem koncu Kyushu otoka, ki naj bi zadržala ameriški vpad.

Kakor vojna nadaljuje zdaj, so mnogi vojaški strokovnjaki mnenja, da japonski odporni težko vzdržal kaj več, kakor kakih šest mesecev. Razlogi so, ker Japonci so zgubili večino svoje mornarice. Njihova vojna proizvodnja nazaduje, brez te pa vojna ni mogoča.

FATHER BAZNIK POREČA O RAZMERAH V DOMOVINI

Iz Italije. — "Danes je nedelja in z veseljem vam poročam, da se naši fantje še vedno zavedajo duševnih vrednot. Vsi prostori, kjer je bila daritev sv. maše, so bili natlačeno polni. Udeležba pri spovedi in sv. obhajilu je številna. Ljudi doma ni treba skrbeti radi njih sinov v vojni službi."

Prilagam nekaj pisem, ki so jih pisali slovenski begunci tukaj v Italiji. Oddajte jih, prosim, njih sorodnikom, ako vam je to mogoče.

Novice iz "stare domovine" so vsak dan bolj obupne. Slovenska, kot sem že zadnjič omenil, gre skozi perzekucijo, kakršna nima primere v zgodovini. Ako

ne bo kdo tega ustavil, bo slovenski narod popolnoma izginil z zemlje.

Na tisoče naših Slovencev je zaprtih v Škofji Loki, v Begunjah na Gorenjskem in v Kranju. In ker ječo niso dovolj prostorne, da bi bilo v njih prostora za vse, so komunisti iznašli drugo pot, da se rešijo odvišnih (Nadaljevanje na 4. strani)

Dva topa težkega kalibra, 75 mm. in 57 mm., so začeli izdelovali takoj, da sta zadostila lahka, da jih infanteristi lahko prenašajo in strelijo z njimi. Tako more infanterist spraviti svoje orožje na kaščen koli teren. Topič na sliki, s katerim vojak strelja sedo, je 75 mm. topič in je tako narejen, da ne udari nazaj.

FRANCO V ZAGATI

Madrid, Španija. — Generalissimo Francisco Franco je v soboto pozval svoj kabinet na posebno sejo, na kateri je Franca vlad razpravljala o pritisku "Velikih treh", ki se je redil na sestanku v Potsdamu. Franco čuti veliko neprijetnost v sledu odluka "Velikih treh", da se Španijo ne sme sprejeti v Organizacijo Združenih Narodov. Vzrok, ker je Španija sodelovala z nazijsko fašističko tekmo vojne. Španko ljudstvo se vprašuje radi tega odloka: Ali London in Washington misita resno? Ali hočejo izpodriti Franco? V vrstah španskega naroda nastaja nervoznost. Španija je tem potisnjena v diplomatsko osamljenost. Mnogi pričakujeta, da bo v Španiji na novo začelo.

S KROGLO V SRCU HODI OKROG

Pariz, Francija. — Dale Barnett, star 14 let, je bil ustreljen v prsa, ko sta se on in njegov 17 letni brat vadila v strelijanju.

Krogla se je ustavila v dolnjem delu srca. Deček je sam prišel v bolnišnico in zdravnik pravi, da ga ne bo operiral, razen če bi se mu stanje poslabšalo. Krogla je v srcu, a ni poškodovala srčnih mišic, zato ni nevarno.

HUDA SUŠA V ŠPANIJI

Madrid, Španija. — V gotovih delih Španije vladila silna občutna suša. V Bilbao pokrajini so vpadle in usahnilne mnoge struge. Mlini, žage in elektrarna na vodni pogon v mnogih krajih ne obratujejo, ker ni v strugah vode za pogon. Vlada je v skrbih radi pridelkov, ki bodo docela uničeni, če ne bo kmalu dežja.

CERKEV V BERLINU ODPRTA

Berlin, Nemčija. — Ameriški general Parks, ki povljuje ameriškim okupacijskim silam v Berlinu objavlja seznam, da je v Berlinu odprtih 122 protestantskih cerkva, 52 katoliških cerkva in ena judovska sinagoga. Ljudstvo poseča cerkve v vedno večjem številu, pravi vest.

KRIŽEM SVETA

Washington, D. C. — Odbrava za vojno proizvodnjo je obnovil v soboto, da ambulančni avtomobili in avtomobili, ki jih rabijo pogrebniki za prevažanje krsta pri pogrebih ne bodo omejeni več za razpečevanje. Za naprej se bodo dobili brez posebnih prednostnih dovoljenj od strani OPA.

New York, N. Y. — National Footwear News objavlja članom zveze, ki so organizirani v National Shoes Dealers Association, da je pričakovati, da bodo čevlje vzete z liste odmerjanja in da se bodo zoprostno prodajali brez kuponov čez kakih 90 dni.

Washington, D. C. — List "The Washington Times-Herald" je obtožen od Odbora za vojno proizvodnjo, da je porabil za svoje izdajanje preveč časopisnega papirja, v zadnjih treh četrtletjih. Oblast navaja, da je porabil 865 tonov papirja več, kakor bi ga smel.

Stillwater, Okla. — Poljedelski tajnik Anderson je imel radio govor farmerjem in je povdaredil, da farmerji ne smejo pričakovati, da bodo sedanje visoke cene za njihove pridelke nadaljevale po vojni. Do hitrega padanja cen ne sme priti, toda sedanje visoke cene ne bodo mogle nadaljevati, je povdardjal Anderson.

Washington, D. C. — Kongresnik Sabath iz Chicago je predlagal zadnji teden Odboru za vojno proizvodnjo, da ko bo postavljenih v kratkem 5000 taxicab avtomobilov na trg, da naj se dovoli pri nakupovanju istih prednost vojnem veteranom, ki se vračajo iz vojske. S tem jim bo dana priložnost do dela in zasluga.

New York, N. Y. — British Information Center objavlja, da se zdaj bori v Pacifiku že kakih 200 angleških vojnih ladij proti Japoncem. Med temi so tri največje vojne ladje kot Kralj George V., bojna ladja Howe in bojna ladja Duke of York. Poleg teh je tudi pet angleških matičnih ladij, nosilskih letal.

Washington, D. C. — Senator Lucas iz Illinoisa priporoča kdo kdo tega ustavil, bo slovenski narod popolnoma izginil z zemlje.

Berlin, Nemčija. — Ameriški general Parks, ki povljuje

NEMČIJA RAZKOSANA; BO KMETIJSKA DEŽELA BREZ VELIKE INDUSTRIJE

Washington, D. C. — Na konferenci v Potsdamu so se Zdajnjene države, Rusija in Anglija sporazumele, kako se naj vzhodna Nemčija razdeli med Sovjetsko unijo in Novo Poljsko, kakor tudi glede osnovnega splošnega načrta, po katerem bo postala Nemčija poljedelska dežela ter bo njena industrija tako omejena, da ne bo mogla nikdar več postavljati svetovni mir v nevarnost.

Ta osnovni načrt so podpisali 2. avg. predsednik Truman, ministarski predsednik Attlee in premier Stalin v Cecilienhof palači v Berlinu. Podrobnosti so bile objavljene istočasno v Washingtonu, Londonu in Moskvi.

Pogodbu je raztelesila vzhodna Nemčija. Rusija bo dobila tretjino Vzhodne Prusije in Koenigsberg, Poljska pa dobi ostali dve tretjini, stari poljski koridor in prejšnje svobodno mesto Danzig, pa še druga ozemlja, tako da bo meja Poljske segala blizu Berlina.

Vsi trije so se tudi dogovorili, kako bodo enotno postopali z ljudstvom in vsem kar je na razpolago v tisti Nemčiji, ki so jo njihove države zasedle. Razen tega je Rusija dobila

pravico, da vzame tudi iz nemških predelov, ki so jih zasedle Zdajnjene države, Anglija in Francija, 25 odstotkov glavne industrijske opreme, ki jo Nemčija, razorezana in brez vojska, ne potrebuje za podporo svojemu gospodarstvu v mirnem času.

Brezdvojno je bilo tudi dočlenjen, koliko vojne odškodnine bo moralna Nemčija plačati v denarju. Prej je bilo poročano, da bo zahtevana vsota nekje v bližini \$20,000,000,000.

Nobenega dvoma ni, da so se moralni na konferenci pogovoriti tudi glede skupnega nastopa v vojni z Japonci. Če bo posegla Rusija vnes, in kdaj bo posegla, tega pa ne poveda. Uradno poročilo pravi samo: "Med konferenco so se vršile seje štabnih voditeljev treh vlad, glede vojaških zadev skupnega interesata."

INVAZIJE NA JAPONSKO MORDA SPLOH TREBA NE BO

San Francisco, Calif. — "Japonske je konec", pravi Frank W. Taylor, pomožni izdajatelj lista The Chicago Sun, ki se je te dni povrnil iz pacifiškega vojnega okrožja. "Zdaj gre samo za to, kdaj bodo Japonci prišli na plan z belo zastavo — in ne bo dolgo, ko se bo to zgodilo."

Bil je na pacifiških otokih in je prebil tri tedne s 3. brodovjem, ki je to napadol Tokyo in pozneje Hokkaido. "Ves ta cas sta prišla proti nam samo dva japonska aeroplana. Tretji brodovje je pravi plavajoč potres. Naši 'mehčalni' napadi bodo najbrž pregovorili Japonsko, ko v enem letu izčiščeni vsi zanesljivenci," Tako je povedal stih, je dejal.

Taylor. Posebno je povalil delo naših gradbenikov "Seabees" na pacifiških otokih. "Ko bi bili zadostni pametni, da bi si ustanovili v mirnem času pravstvo, vodljivo gradbeno četo po vzorcu teh Seabees, bi bili prej vedeni, preden pride do invazije."

Taylor.

Posebno je povalil delo naših gradbenikov "Seabees" na pacifiških otokih. "Ko bi bili zadostni pametni, da bi si ustanovili v mirnem času pravstvo, vodljivo gradbeno četo po vzorcu teh Seabees, bi bili prej vedeni, preden pride do invazije."

Naši kvalifikaciji, da bi imela pravico postati članica."

Madrid, Španija. — Mnogo Špancev na odgovornih mestih se boji, da utegne nastop velikih treh proti Španiji voditi v gospodarske omejitve in končno v pretrganje diplomatskih odnošajev.

Ko bi bil Churchill ostal na svojem mestu, ne bi bilo nikoli prisko do takih izjav, menijo odgovorni španski krogi. Stalin da je že tako in tako nameraval o prvi priliki suniti Francovo, vladilo pod rebra, zdaj pa je imel lepo priliko, ko je Churchillovo mesto prevzel laborit Attlee.

"Na drugi strani se pa omenjene tri vlade čutijo obvezane, da jasno povedo, da bi ne sprejele španske vlade, ki je bila ustanovljena s podporo osiščenih sil in z ozirom na svoj izvor, naročno, dosedanje delovanje in svojo tesno povezanost z napadnimi državami nima potreb-

no.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljeni leta 1891

Izaja vsak torek in petek

Izdaja in tisk: EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:
1849 W.Cermak Rd., Chicago 8

Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto \$4.00

Za pol leta \$2.00

Za četr leta \$1.25

Za Chicago, Kanado in Evropo \$4.50

Za celo leto \$2.25

Za pol leta \$1.50

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office:

1849 W.Cermak Rd., Chicago 8

Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year \$4.00

For half a year \$2.00

For three months \$1.25

Chicago, Canada and Europe \$4.50

For one year \$2.25

For half a year \$1.50

For three months \$1.00

Dopisnik so prošeni, da dopise pošljajo vedno malo preje, kadar zadnje predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejšnji teden. Za peškovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne osira. — Rokopisov uredništvo ne vraca.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, da kedaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

KAJ BO DAL SVETU SESTA NEK "VELIKIH TREH"?

Sestanek med predsednikom Trumanom, angleškim prvim ministrom Churchillom — kasneje pa naslednikom Clementom Attlejem — in generalissimum Stalinnom je že za nami. Ta sestanek, ki ga je tvorila trojica treh glavnih velesil v svetu, ki so porazile v Evropi fašizem in nazizem, je eden najvažnejših sestankov v sodobni zgodovini sveta. Od tega sestanka je odvisna dolga bodočnost Evrope in vsega ostalega sveta. Zato je velevažno, kako se je ta sestanek vršil, v kakem duhu se je vršil, kakšni so njegovi zaključki in kako se bodo zdaj ti zaključki izvajali.

Prednjši sestanki so bili le bolj vojnega značaja. Šlo je za poraz nazizma in fašizma. Zdaj sta oba na teh, kakor dve strupeni kači z drobljenima glavama. Nevarnost od teh dveh je ubita. Toda kaj pa sedaj? Ali je s tem vse rešeno? O, še daleč ne. Zdaj še se bo začelo najtežajnejše delo, obnovitev Evrope in vsega sveta na novih podlagah in temeljih. Stare gospodarske, politične in socialne strukture so uničene in ležijo v razvalinah. Postaviti je treba nad svetom novo streho in pod njo urediti nova bivališča in dati ljudstvu priliko do novega življenja, v katerem naj bi bilo več zadovoljnosti, več priložnosti za obstanek posameznikov, kakor tudi celokupnih narodov. To pa so težavne naloge. In da bi dali tem ciljem in namenom podlago in pa priložnost in možnost do uveljavljanja in izvedbe, so se sestali predstavniki treh glavnih velesil v svetu in to so Anglija, Rusija in Združene države.

Sestanek sam na sebi je najbrže dal le osnutke za načrte za bodočnost sveta. Podrobnosti bodo morali izvesti strokovnjaki za posamezne stroke. Poleg teh pa je najbrže posvetovanje razpravljalno o važnih političnih zadevah v svetu. Več teh bo najbrže ostalo za preprosto javnost tajnih. Toda tudi teh ni malo. Tajni politični dogovori so bili med raznimi državami in narodi vedno na dnevnom redu. V politiki med narodi in državami postopek vedno neke tajnosti, tudi v časih najboljših intimnih odnosa med njimi. Je kakor v trgovini. Trgovci ne bo praviljavno vsakemu, kaj naredi pri tem blagu, kaj pri onem, itd. To je tajnost zanj, ki jo ne izdaja. Tako z narodi in državami. V teh tajnosti ni nič slabega, dokler ne postanejo škodljive splošnosti. Tem mešetarskim lastnostim se državnik in diplomati ne bodo še tako kmalu odpovedali. Vsak drži neke adute v svojih rokah in jih skriva pred drugimi. To je politika.

Na tem sestanku v Potsdamu pri Berlinu, ki se je vršil v veliki palači bivših nemških kraljev in cesarjev, so vse tri velesile imele mnogo zahtev. Stoletne sporne točke med Anglijo in Rusijo so gotovo bile zopet na krožniku. Rusija zahteva izhod na morja, zdaj zahteva nove meje za svoj sferni vpliv in da se v meje njene sfere nimajo vtikati z padne velesile. Anglija pa sumljivo gleda na to rusko politiko, kakor je še vedno gledala. Radi te politike med Rusijo in Anglijo je že prav in novejših časih tekla kri v raznih državah, n. pr. v Grčiji, in Levantu, in temni oblaki so grozili v našem Trstu in Primorju. Poleg stoletne tekmovanje politike med Anglijo in Rusijo pa zdaj stoji nova velesila, katera je s svojo vojaško močjo, še bolj pa s svojo gigantsko industrijo pomagala rešiti Evropo pred nazizmom in fašizmom. To je naša svobodna demokratična Amerika.

V vojsko smo morali in ni bilo vprašanje, ali jo hočemo ali ne. Japonec nas je napadel, za njim očenjani Nemec in lakovni Italijan. Zadnja dva sta že dobila svoje, prvega čaka ista usoda. Dokler smo se borili v Evropi s Hitlerjem in Mussolinijem, smo Amerikanci z enim očesom mizali in prezrli marsikaj, kar nam ni bilo pogodu. Bili smo toliko strpljivi, da smo se borili gentlemanško rama ob ramih tudi s kosmatimi komunisti. To pa ne pomeni, da smo komunisti sami. To je bila pametna politika pokojnega predsednika Rooseveltta, namreč, dokler Hitler ni premanil, je treba za slogo žrtvovati vse. In ta politika je pri-

peljala Zaveznike do slavne zmage.

Na sedanjem sestanku pa je novi predsednik demokratične Amerike naglasil novo potrebo. Predsednik Truman je v svojih nagovorih glasno poudarjal na ušesa Churchilla, pozneje Attleeja in Stalina, da vojska z osiščem še ni končana. Združene države imajo še vedno na rokah veliko težko nalogo spraviti na kolena tretjega osiščnega partnerja v Pacifiku in Aziji in to je Japonska. O miru in podrobnostih raznih uredb bo mogoče govoriti, ko bo premagan še zadnji osiščni partner, Japonec. Obenem je poddaril, da Evropa pričakuje vso gospodarsko pomoč od nas, Amerike. Mi jo bomo radi dali, toda tudi mi potrebujemo zdaj pomoči, da bo premagan zadnji osiščni partner v Aziji. To je bil apel predsednika Trumana na Churchilla in Stalina, ki bi ga z drugimi besedami takole povedali: Amerika je vama pomagala ugnati Hitlerja in Mussolinija. Zdaj je na vaju, da pomagata nam, da uženemo še Japonca, potem bomo še govorili o miru.

Dalje je Truman rekel: mi bomo radi pomagali s prehrano in drugim za obnovo Evrope, ampak, vi storite zdaj kaj za nas proti Japoncu. Če ne, bomo morali ukiniti vse naše zalaganje Evrope, dokler ne stremo v Pacifik Japoncu. Kaksne obraze sta naredila pri tem Churchill in Stalin ne vemo, kakor tudi, če sta kako pomoč obljubila in če jo bosta dala ali ne. Toda kakor že. Predsednik Truman je oba postavil na temeljito preizkušnjo. Zdaj se bo pokazalo, kako iskreno prijateljstvo veže Zaveznike, kako zvestobo čutijo drug do drugega.

Če sodimo po teh pripombah predsednika Trumana, se bo zdaj kmalu pokazalo, koliko in kaj ima svet pričakovali od zavezniške sloge. Ako je ta sloga kaj vredna in je v njej kaj prave prijateljske iskrenosti, bodo zdaj Zaveznički nastopili tudi skupno proti Japoncu. Če take iskrenosti ni in je vsa sloga le na jezikih diplomatov, potem sodelovanja v Pacifiku ne bo, in za nas Amerikance bo to znamenje, kaj imamo pričakovati v bodočnosti od zavezniških velesil. Čas postavlja zdaj zavezniško iskrenost na preizkušnjo.

POROČILO O POKOJNI MATERI

River Rouge, Mich.

Moja mati, Mrs. Frank Yakse, ki so bili naročeni na Am. Slovenski 41 let, so menadoma preminuli 28. junija zaradi srčnega napada. Rojeni so bili Josephine Zore v Bogneči vasi, župnija Trebelno na Dolenjskem, pred 67 leti, kot hčerka družine Jožef Zore. V kolikor nam je znano, imajo še dva brata, Ludovika in Franca, ki prebivata tam. Nismo dobili nobenega sporočila od njiju odkar se je začela vojna. Pokojna mati so citali pred nedolgem v tem listu, da je njihov orat Msgr. Janez E. Zore iz Ljubljane umrl pred dobrim letom. Kako je umrl, ni bilo povedano, in mati so se bali, da je morda umrl od Titove roke.

V Ameriko so prišli pred 43 leti. Dve leti so prebivali v Indianapolisu, Indiana, ostala leta pa v Detroitu, Mich. Spadali so k društvu sv. Jožefa, št. 249 KSKJ v Detroitu.

Moj oče, pokojni Frank J. Yakse, so pa umrli pred 11 leti. Preostajamo njuni otroci John, Joseph, Charles, Josephine, Mary, Mrs. Ed. Reno, in Rev. Wm. F. Yakse v Detroitu.

Vse to poročam, ker vem, da so pokojna mati imeli veliko slovenskih prijateljev in znancev po Ameriki in nekatere izmed teh morda še ni znano, da so umrli.

S pozdravom,

Mary Yakse.

PISMO IZ NEMČIJE

Rockdale, Joliet, Ill.

Cenjeni g. urednik:

Priloženo pismo mi je poslal moj sin Andrew Muha, ki se nahaja v Nemčiji z ameriško armado. Napisal in izročil mu ga je rojak iz Slovenije, ki ima brata v Chicagi. S pozdravom

Mrs. Margaret Muha,
1514 Belview Ave.,
Rockdale, Joliet.

Altoetting, Nemčija,
30. junija 1945

Spoštovana gospa Muha!
Prav lepo se Vam zahvalju-

jem in imenu vseh Slovencev, ki se nahajajo tu v nemškem taberniku internirani, za pozdrave, ki sta nam jih poslali po Vašem sinu — vojaku Andreju. Zelo nas je prezenetila Vaša vest, da zbirate tam v daljni Ameriki za nas, Vaše rojake tu v staro domovini. Veseli smo Vaše plemenite geste in domovina Vam bo teizmerno hvaležna za vsak dar in vsako zbirko, ki jo boste poslali našim ubogim ljudem, ki so v tej vojski zelo zelo trpljivi. Nemci so v naši lepi domovini delali take strahote, da jih ni mogoče popisati. Gotovo ste kdaj v staro domovini čitali, kako so nekdaj Turki razsajali po naših krajinah, pa se sedati Nemci še veliko hujše. Nešteto ljudi so pomorili, vse domove požgali, druge pa zopet pregnali v Nemčijo na prisilno delo. Med temi sem tudi jaz z ženo in eno hčerko. En sin star 18 let in ena hčerka star 21 let sta se pa borila v domovini proti Nemcem in nič ne vem, ali sta še kje živa ali mrtva.

Te dni čakamo, da nas vaši vojaki, ki so nas rešili iz teh tabornic, pošljejo sedaj domov v domovino. Zelo se veselimo vrnitve, le bojimo se, da ne bomo dobili doma naših otrok in mož, ki so se borili po gozdovih proti Nemcem in Italijanom. Vemo, da je doma vse požgano in oropano, pa se vendar veselimo vrnitve. Dovolj smo tu že pretrpeli, dovolj stradali v Nemčiji.

Ameriški vojaki so dobri z nami in nam pomagajo kakor vejo in znajo. Vaš sin Andrej je fejst fant in ga imamo radi. Večkrat nas obišče, da se malo pogovorimo, kako je tu in kako je v Ameriki.

Jaz sem doma iz Črnomlja v Beli krajini. Imam v Ameriki brata Antonia (ako se živi, ne vem) in sicer je bival v Chicagi in je star 52 do 53 let. Ima dva sina, ki sta gotovo tudi na vojski. Za njegov točen naslov ne vem. V Joliju imam pa več bratov in sestrin. Pisajo se pa Brinskolle. Njihovi starši so bili doma tudi iz okolice Črnomlja. Jaz vam bi bil zelo res dobil.

hvaležen, ako bi jih kje našli in jim povedali, da sem Vam pisal in za nje vprašal. Od njih bi mogoče tudi izvedeli potem za mojega brata Toneta v Chicago. Ker pa mi gremo najbrž že ta teden v domovino, Vas bi najlepše prosil, da mi čez par mesecev (mogoče že avgusta) pišete, ako ste kaj poizvedeli za te moje sorodnike. Sedaj nameč ne gre tu še nobena pošta, ker so vse železnice razrušene, čez par mesecev pa bo, upam, že toliko popravljeno, da bo šla pošta.

Zdaj danes končujem in se Vam še enkrat za pozdrave najlepše zahvaljujem in ostajam Vaš nepoznani in hvaležni

Franc Panjan,
Mengeš pri Ljubljani,
Jugoslavija.

(To je moj naslov, na katerega mi pišite!)

T/5 MARTIN T. ULCHER
POPISUJE, KAJ JE VIDEL
V EVROPI

III.

Prav zares sem bil srečen, da sem dobil dopust in sem mogel iti na Francosko Riviero. Vsak teden poslije naš polk 44 mož in štiri častnike na oddih; to je dva vojaka od vsake stotinje. Ravno tako je določeno število, koliko jih sme iti na oddih v Anglijo, ali kakor jo nazivamo v armadi, "United Kingdom". Zelebi bi si, ko bi prišel na vrsto za dopust v Angliji, ker človek tam lahko potuje kamor hčere po Britiških otokih.

Odpeljali smo se 28. junija zjutraj po železnici iz St. Martin de Crau, male vasice blizu tukaj. Vozili smo se proti obrežju kakih 35 milj do Marseilles, odtam pa ob morskom obrežju v Nice, ki se nahaja kakih osem milj od italijanske fronte. Potovamo smo na vlaku z lesenimi klopmi in ni treba omenjati, da vožnja ni bila čisto nič udobna. Naš vlak je bil neki stari nemški vlak, ki so ga uporabljali za prevažanje čet. Dolgo časa smo vozili na Sredozemskem morju in razgled je bil v resnicu krasen. Drugi vojaki, ki so prisli sem na oddih iz vseh krajev Evrope, so se pripeljali z aeroplani, če so prišli iz kraja dalj kot 300 milj.

Ob dveh tistih popoldne smo dospeli v Nice, srce Francoske Riviere. Kakšne pol ure preden smo šli z vlaka, so nam dali majhne knjižice-vodnike, kartice za koso, itd. Treba je bilo plačati 100 frankov in za to so nam dali hotelske ugodnosti, hrano in vse kar treba za celih pet dni. Ne pretiravam, če rečem, da bi v drugačnih okolnostih ista postrežba stala 500 krat toliko.

Najprej naj nekoliko povem o Rivieri. To je pokrajina v jugozahodni Franciji, in leži med gorami in morjem. Več mest je tam, med katerimi so najbolj slavna Nice, Cannes, Grasse in Antibes. Tudi Monte Carlo, po celem svetu znano igrališče, se nahaja tam. Pred vojno so se zbirali na Rivieri najbolj imenitni ljudje in milijonarji, ki so tukaj zapravljali velikanske vsote. Ker leži pokrajina med gorami in morjem, je tam skrajno prijetno podnebje domalega celo leto.

Vojaki so nastanjeni v mestu Nice, častniki pa v mestu Cannes, kakih 8 milj proč. Najbrž ločijo častnike od moštva zaradi tega, da imajo oboji priliku med oddihom pozabiti na druge. Zdeleno se mi je kar prav tako, ker je bilo prijetno biti rešen častnikov za nekaj časa. Samo par čast

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Maslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjevec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
 Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3360 Vine Street, Denver, (16) Colo.
 2. podpredsednik: Frank J. Bradach, 2309 Nicholson St., Lockport, Ill.
 Tajnik: Anthony Jersin, 4676 Washington St., Denver, (16) Colo.
 Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn St., Denver, (16) Colo.
 Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNİ ODBOR:

Predsednik: Thomas J. Morrissey, 1934 Forest St., Denver, (16) Colo.
 2. nadzornik: Mike Popovich, 1849 Grove St., Denver, (16) Colo.
 3. nadzornik: Anton Rupar, 406 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.
 2. porotnik: Johanna V. Merwar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
 3. porotnik: Vincent Novak, Box 492, Ely, Minn.
 4. porotnik: Joseph Godec, 16215 Huntmore Ave., Cleveland, Ohio.
 5. porotnik: Candid Grmek, 9537 Ave. M, So. Chicago, Ill.

URADNO GLASILÓ:

"Amerikanski Slovenc", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Pročne za sprejem v odrasli edelice, spremembe zavarovalnine, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priporočijo. Kdo želi postati član Zveze, naj se oglaši pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošljte glavnemu tajniku na zahtevo vsa pojasnila in potrebuje listine.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

DOGODBICE

Vrnili mu je Dunajski gledališki igralec Robert, ki je bil daleč znan kot sila spretan dobitnež, se je ponudil nekemu ravnatelju, ki ni nič poznal spremestnosti mladega igralca, v službo, da bi prevzemal vlogo junakov v gledališču. Ravnatelj je bil vprav slabe volje, pa je zarežal nad njim: "Kaj? Vi hočete igrati na primer vlogo v drami Don Karlos? Saj niti ne vem, če znate volu zaklaci 'mu-u'!" "Mu-u, gospod ravnatelj," ga zavrne Robert in izgine.

Max Halbe je nekoga večera sedel v monako, kjer gostilni pri svojem stalnem omiziju. Nenadoma pa je bil k telefonu klican zdravnik, ki je tudi bil v družbi. Moral je k bolniku. Čez kake pole ure se je zdravnik vrnil ter molče sedel. Halbe ga je pobral: "Zakaj pa tako molcite?" — "Bolnik je umrl, še preden sem prišel k njemu," je odvrnil zdravnik. "Kaj za to?" ga je potolažil Halbe. "Ni treba obupati, če vas kdaj kak bolnik prehit!"

General Repairs and Plumbing	Poprave poslopja	8.50
Real Estate Taxes	Davki na poslopja	109.99
Repair of Typewriters	Poprave pisalnega stroja	6.00
Actuary — Aktuarji	50.00	
Surety Bonds	Poročila gl. uradnikov	135.00
Vault rent	Najemno varnostnega predala	12.00
Ration Mortality Study	Proporcionalno smrtninsko preiskava	6.00
American Red Cross	Ameriški rdeči križ	25.00
Taxes on FHA and Mortgage Loans	Davki na FHA in hipoteke	1,821.51
Fire Insurance no FHA	Zavar. proti ognju na FHA	156.17
FHA Insurance	Zavarovalnina na FHA	63.09
Exchange Charges on Coupons	Vnovčenje kuponov	5.00
Certificate Loans Decreasig	Poročila cert. znižana	212.91
Springfield, Colo. coupons returned unpaid	Neizplačani obresti vrteni	150.00
Total disbursements	Skupni izdatki	\$ 36,196.31
Balance June 30, 1945	Preostanek	\$ 454,106.22

DISBURSEMENTS TO LODGES — IZDATKI DRUŠTVOM:

Lodge	Death	Sick Ben.	Oper.	Special Commiss-	Prizes	Total
No.	Claims	Claims	Claims	Benefits	Prizes	Total
Dr.	Smrt-	Bolniški	Oper. in Izredne Provi-	odiskod.	Nagrada	Skupaj
st.	nine	podpori	zadruž.	pop.	Skupaj	
čl.	Sklad	Sklad	Sklad	nove		
1	220	\$1238.17	\$695.05	\$151.50	\$25.96	\$64.90
2	248	1271.17	814.35	174.15	28.46	71.15
3	55	280.38	159.75	39.15	6.66	16.65
4	156	939.73	607.40	124.50	18.82	47.05
5	41	194.61	138.75	29.70	4.68	11.70
6	157	856.26	627.60	136.80	18.84	47.10
7	21	142.56	87.75	18.45	2.46	6.15
8	9	551.38	380.25	83.25	14.36	35.90
9	11	102.72	67.50	16.20	2.52	6.30
10	12	64.14	49.50	9.90	1.44	3.60
11	122	732.41	459.75	91.05	14.42	36.05
12	23	230.34	103.50	20.70	3.46	8.65
13	255	1260.07	823.20	184.50	29.36	73.40
14	69	351.33	246.00	50.10	8.40	21.00
15	21	700.62	557.85	115.65	17.50	43.75
16	22	197.85	113.25	24.45	3.40	8.50
17	23	50	283.30	189.75	38.85	5.98
18	24	312.22	94.50	39.30	6.28	15.70
19	31	187.80	100.50	20.10	3.80	9.50
20	27	56.70	40.50	8.10	1.32	3.30
21	16	49.01	54.00	11.70	1.92	4.80
22	91	396.60	318.60	71.40	10.92	27.30
23	30	87.18	54.00	10.80	1.80	4.50
24	15	83.52	22.50	7.20	1.44	3.60
25	32	417.82	289.50	60.60	10.06	25.15
26	33	631.15	252.00	114.45	19.46	48.65
27	6	37.62	18.00	3.60	.72	1.80
28	119	619.80	272.85	73.95	14.18	35.45
29	27	85.54	111.00	22.20	3.32	8.30
30	54	249.92	186.00	37.20	5.82	14.55
31	290	1640.16	614.25	173.25	33.84	46.40
32	44	218.22	107.55	22.50	3.64	9.10
33	45	221.66	140.25	28.05	5.08	12.70
34	18	144.79	67.50	16.20	2.16	5.40
35	44	232.69	174.00	34.80	5.36	13.40
36	28	217.30	94.50	18.90	3.36	8.40
37	7	50.88	22.50	5.40	.84	2.10
38	27	225.53	97.50	20.40	3.20	8.00
39	17	91.60	57.00	11.40	2.12	5.30
40	34	179.94	93.00	20.40	4.04	10.10
41	11	46.89	—	9.00	1.32	3.30
42	13	38.22	9.00	6.90	1.56	3.90
43	47	218.89	129.75	23.95	5.60	14.00
44	13	87.49	33.00	9.30	1.60	4.00
45	26	175.42	78.00	16.50	3.26	8.15
46	17	134.29	54.00	13.50	2.04	5.10
47	2	15.08	8.25	2.55	.34	.85
48	3,104	16551.97	9715.20	2224.50	367.12	917.80
49	16551.97	9715.20	2224.50	367.12	917.80	4607.78
50	16551.97	9715.20	2224.50	367.12	917.80	1233.76
51	16551.97	9715.20	2224.50	367.12	917.80	35,618.13

INVESTMENTS — INVESTICIJE:						
Bonds:						
U. S. Treasury,		2% 1/2				\$ 17,500.00
U. S. War, Series F,		2.5% 1/2				7,211.23
Huerfano Co., Colo. Sch. Dist. No. 51,	4 1/2%					
Middle Rio Grande Cons.	4%					2,680.00
Musselshell, Mont. Ref.	2%					1,480.00
Perth Amboy, N. J. Tax Ref.	4 1/2%					4,625.00
Pinal Co., Ariz. Elect. Dist.	6%					2,000.00
Wellington, Colo. Ref.	2%					500.00
Total Bonds — skupaj obveznic						\$ 37,386.22
The First National Bank of Denver, Checking Acct.						4,063.75
Total — Skupaj						\$ 41,450.97

INVESTMENTS — INVESTICIJE:
Bonds:
U. S. Treasury, 2% 1/2 \$ 17,500.00
U. S. War, Series F, 2.5% 1/2 7,

Dušica - Rožamarija

— Agnes Günther —

Izpočetka še ni bilo tako hudo in jaz sem bila zelo zagrenjena. Prepričana sem bila, da spada tudi to k mojem izgnanstvu, da moram živeti z ljudmi, ki o meni čisto nič ne vedo."

"Pustiva zdaj to! Rožamarija, ti si hu- do žalovala!... Tvoje uboge roke! Molči- va odslej o tem, Rožamarija!"

"Oče, ako že mora biti, pa molčiva o tem! Toda rotim te, poslušaj še poprej Harra! Potem pa molčiva!... Oh, oče, jaz hočem biti vseeno tvoj ljubi otrok!"

XXI. Črni trak.

Knez se je nastanil v majhni, tesni sobi, kot bi bil na vojaških vajah, kakor se je sam izrazil. V njegovih lepih sobah v hotelu 'Angst' pa prebiva njegov sluga. Po svoji izbi se izprehaja, ter pozna že vsako razpoklino v tlaku in vse obrise levov. Ne upa si niti do obale, ker ga zadržuje strah, Rožamarija bi se mogla v njegovi odsotnosti onesvetiti.

Kadar je navzoč mu tega ne stori! Nihče mu pa ne more prikriti, da je stanje Rožamarije še stalno kritično. — Tudi sam zdravnik, ki je na svojem mnogo obeta- tem zaletu za dvornim zdravnikom že zopet omahnil, ne more ugotoviti nikakšnega izboljšanja, četudi ga knez dnevno če- stokrat izprašuje.

Kako se ji naj tudi njen stanje izbolj- ša? Rožamarija čaka, čaka od jutra do večera. In če že ure same tako bolestno mi- nevajo, je tako čakanje še posebno mučno. Bilo je že dovolj težavno izviti iz očeta ob- ljubo, da hoče govoriti s Harrrom, ne upa si pa, opozoriti ga na ta obljubo.

Za Miss Granger so se tudi morali po- brigati in jo spraviti v zdravilišče, kjer bi naj okrevala od svoje bolezni, katero si je nakopala v dolgi dobi svojega brezdom- stva in službovanja. Sprva je iskala zgolj pozabljenja, dokler ni zabredila tako daleč, da vsakojutranje solze skesanosti in spo- kornosti niso več mogle preprečiti vsako- večernega opijanja.

Rožamarija si rahoč očita, da je tudi ne- koliko kriva bolezni Miss Grangerjeve. Ne bila bi smela dopustiti, da se je tako izgubila. — Posredovala je zanjo pri knezu in tuji dosegla, da bodo zanj skrbeli in da ji puste vse, kar je bila izvleklka iz Rožamarije iz strahu pred pretečo nesrečo.

Knez preživila nemirne in strašne dni. Pa tudi Harru se ne godi bolje. Proučeval je tako dolgo umetnino Rožamarije, dokler ni tudi njemu radi premnogega trnja kravavelo srce. In pri vsem tem mu gineva vsa nada, da bo mogel Rožamariji kaj pomagati. Ko je prejel Rožamarijino pismo iz Rima, ga je presenetila edinole zgodba tiste viharne noči. Vse drugo so mu bile že povedale vrtnice na belem ozadju. Rožamarija izraža v svojem pismu neomajeno zaupanje v njegovo umetnost, katere v svoji najhujši bedi ni pozabila.

Domala nemogoče stvari zahteva Rožamarija od njega. V stotero umišljenih razgovorih s knezem razpravlja Harro o njih, dokler mu ne gori glava in se ga ne polasti trudna obupnost. — Da bi se dotaknil dogodkov one usodne noči, to mu prepoveduje nežnočutnost. Tudi tu bi se moralno marsikaj pojasniti. Na primer, za- kaj ni poklicala Rožamarija gospodinčne Bergmann. Toda v tej zadevi bi se domnevalo, kot bi hotel prodreti v najstrožje skrivnosti dveh zakoncov. — Ko bi le bil že tako daleč, da bi ga knez mogel v svoji znani ljubeznosti vprašati po njegovi lastni soprog! — In po njegovem sinčku! S kakšnim veseljem bi mu odgovoril: "Hvala, presvetli, tehta že sedem kilogramov in imenitno uspeva!"

Cemu ni bolje izkoristil časa, dokler je imel še srce v svoji oblasti? Seveda, Rožamarije bi tedaj ne smel zopet videti. Po- magati bi ji pa vendar moral. — Priprav-

ljen je, da lahko vsak trenutek odpotuje. Vsako jutro pospravi vestno in skrbno svoje stvari. — Nato mu odleže! Vlakov ima dovolj na razpolago. V San Remu bi bil že na varnem. Med svojim pričakovanjem proučuje vse stenske tapete in vse stropne okraske. Tudi zibanje palmovih kron in svetlikanje morja v daljnini je ne- ločljivo vezano z občutjem njegovega muč- nega čakanja in dušnega razglabljanja.

Le zvečer se pomiri njegova razburkana duša v družbi tajnega svetnika in čemer- nega zdravnika. Saj že poznata tva dva vse tajne vile 'Riposa'! — Doktor je od utrudljive dvorne službe često docela izčrpan. Trikrat dnevno tira knez zdravnika s svojim strahom in s svojo zahtevo po kak- šnem novem zdravilu skoraj v obup. Vsak dan razpravlja o vseh mogočih načinih zdravljenja. Že zdavnaj bi bil pozval vse angleške in italijanske zdravnike na posvetovanje, ako bi ga ne bila Rožamarija tako iskreno prosila, naj jo puste samo z njenim doktorjem, ki jo tako dobro razume.

"Le princesa sama še more malce pomiti kneza. Ako bi bila še ona razburjena, jaz bi moral uiti, gospod tajni svetnik..."

Danes je deževno vreme. Dežuje z nem- ško temeljito in z južno živahnostjo. Nad morjem leži siva megla. Le palme, od katerih kaplja, in poprova drevesa se radejo. Vsa so posejana z biseri. Harru to brezdelje lega na živce. Želi si najtršega, čvrstega in cepljivega hrastovega lesa.

Kar nekdo potrka na vrata. Vstopi slu- ga iz Braunecka, ki stalno spremlja kneza, z inteligenčnim usnjatim obrazom ter reče: "Presvetli vprašuje, kdaj bi ga hotel gospod grof sprejeti."

Harru pri teh besedah zalije rdečica obraz.

Ze je hotel odgovoriti: "Kadarkoli!" To- da brž si je premislil in je še enkrat preudaril. Nato odgovori:

"Ob enajstih, če je gospodu knezu tako všeč."

Knez pride torej k njemu! V vili bi bil sestanek seveda nemogoč, ker bi njegov obisk tam ne mogel ostati tajen. Rožamarija bi ga čula priti in bi se med njegovim razgovorom s knezom hudo vznešljala.

Brž zbere Harru vse dokaze, katere sme uporabiti. Ima še sicer druge, tehtnejše in važnejše. Teh pa, žal, ne sme navesti! — Vse je s plotom in z žico zagrjanlo. Povsod tablice s prepovedjo! — Same poti, katerih je mahoma konec! — Dušica, ti boš morala svojo zadevo sama zastopati!

Ko je knez vstopil, je Harro takoj opa- zil in ugotovil, da se bo težko zadovoljivo rešil svoje naloge. Knez je sicer zelo dosta- janstven, toda otočen in potrt. Niti sledu od nekdanje ljubeznosti! Vidi se mu, kot bi bil pri zobozdravniku. Opraviti mora nekaj potrebnegata, toda zelo neprijetnega! Ves vdan se vrže v naslonjač ter vzdihne:

"Pri vas so še vsaj stoli, na katerih se da sedeti. V vili 'Riposa' bi pa zaman iskal stola, ki ima vse štiri noge!"

Harro odgovarja, da še udobnosti stolov ni proučeval, pač pa bi mogel tapete in stropni okras narisati z zaprtimi očmi.

Kar se knez nasmehne ter reče: "Stra- hovito neudobno gnezdo, ta Bordighera! In ta vila v pristnem začaranem vrtu!"

Knezovo razpoloženje se je vidno bolj- šalo. — Grof je torej tudi pretrpel muko! — Imata tedaj nekaj skupnega! — Na vladu Harru vprašanje odgovori knez:

"Stanje moje hčerke se še ni nič izbolj- šalo. Če do jutri ne bo odleglo, hočem br- zojaviti v Muenchen po špecialista."

Harru razbija srce, da ga čuti v sencih. Moral bo začeti! Saj se vendar nista sešla, da bi razpravljala o stolih in o zdravnikih!

"Princesa je mnogo prestala in bila tu zelo osamljena."

(Dalje prih.)

FATHER BAZNIK POROČA O RAZMERAH V DOMOVINI

(Nadaljevanje s 1. strani) jetnikov. Te nesrečne vlajko k jamam v Kočevskem logu in jih tam razstreljijo na drobne kose z dinamitom. Tako izvrši svoje zločinsko delo, ne da bi pustili kako sled za seboj.

Tukaj je drug primer sovjetske "pravice". Dve sta ujetniki, ki so bili nedavno osvobojeni iz notoričnega Dachau-a na Nemškem in pripeljani v Jugoslavijo, so komunisti takoj ob prihodu zaprli. Pa ti vsaj niso bili fašisti in naciji! Pa zakaj so jih zaprli? Komunisti jih dolže, da so ti ujetniki za Anglež in bi bili tako v veliko nevarnost sovjeticirani Jugoslovija.

Partizani sami so začeli živahnno proti-zavezniško propagando!

Zadnje čase so zaprli v Ljubljani 34 duhovnikov. Večino teh so komunisti obdolžili, da so "anglofilii", to je — za Anglež. Ali si morete kaj takega predstavljati?

Po jugoslovanskih mestih je ljudstvo zelo nemirno. Komuni- stični voditelji žive razkošno, dočim žive njih partizanski so- mišljenci od tega, kar nakraje do naropajo po hišah. Tam vzamejo vse, kar najdejo žive ali obleke. To zimo bo v domovini, kjer videti, strašna lakota in pomanjkanje. Vsak moški do 45 leta je bil mobiliziran v komunistično, armado. Doma je ostalo samo nekaj starih mož, ki naj pospravijo letino in opravijo druga dela na polju.

Snoj in Fajfar sta poskusila resignirati iz nove vlade, pa "predsednik" ni hotel sprejeti mu vzel.

ATTENTION TIRE SERVICE MEN!

We have 4 PERMANENT jobs with FUTURE POSSIBILITIES for steady, reliable men with truck and passenger experience. Working conditions are excellent.

48-Hour Week — No Sundays — "Get Set Immediately"

GOODYEAR SERVICE

1520 W. 35th ST. VIRginia 1300

POTREBUJEJO TE!
za oskrbovalko otrok
Pomagaj kateri materi boljše opravljati vojno delo
Poklici svoj Volunteer Office, WABash 0528

"Tukaj sem, pomožna oskrbovalka za otroke

ZAHVALA ZA TO GRE MOJI AVTOMATIČNI ELEKTRIČNI PEĆI

"Nisem vedela, da bom imela toliko užitka kot 'začasna' mati v oskrbovalnic za otroke podnevi. In ker mi pre- istaja časa, da sem lahko "Child Care Aid", se moram zahvaliti svoji avtomatični električni peći. V resnici kuha namesto mene.

"Ko grem od doma, samo denem jedila v peč in naravnim kontrole, kdaj se naj začne kuhati, kako dolgo, in do kakve vročine/naj pride. In ko pride domov, me čaka slastno kosilo še vroče in pripravljeno za serviranje. Električno kuhanje ne razgreje kuhinje, je snažno in hitro. Poslušaj me in se odloči, da si omisliš električno kuhinjsko peč, kadar bodo spet na razpolago."

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

Pisanopolje

J. M. Trunk

"Ta ni možak, ta ni za rabo, kdor tujih videl ni dežel". To mi je še iz študentovskih let v spominu, pa ne vem, kdo je tako povedal, povedal pa je resnično, zadel je. Duševno obzorje se razširi, ko kdo vidi tuje dejania in nehanja, človek postane bolj širokogrueden, gleda iz drugačnega stališča na svet in življenje, ko vidi in opazuje še drugi svet in življenje, ki je od domačega različen. "Dobro dom, kdor ga ima", tudi to velja, ampak ozek utegne ostati tudi v naziranju, ker je dom ozek, in ker ne ume sveta, ko ga ni videl, bo postal zapet, ozkorčen, morda celo zagrenjen, enostranski. To je poveleno v "možaku in za rabo", aka gre za tuje dežele in za pogled med svet.

Vedno pa ni treba iti ravno v tuje dežele, zadostuje, ako stope le malo čez domači prag in prideš z ljudmi v dotiku. Opravki so me zanesli malo iz gorskega doma, ne ravno v "tuje dežele", te sem videl že prej. Kadar greš iz doma, vela: jezik za zobe, odpri pa oči in nateguj na ušesa.

Pridem v podjetje, ki ima le nemške nastavljence. Pa se nemško pomenimo, imajo te za Nemca. Štuti, da nisi. Cutijo se med seboj. Ko drug drugačno sreča, stegne vsaj roko po Hitlerjevi manri, zdaj koncem julija 1945! Nič ne pravi, pa povesti. Ali vidiš? Hitlerov duh gre naprej tudi v Ameriki, dasi je morda Hitler že v krtovi deželi. Vrlo značilno. Tam je skupina možkarjev. Živahno debatirajo med seboj. Te ne zanima, pa vlecni na uho in sliši: "How is the war going on?" Udari ti na uho "Rotten!" In to v Ameriki. Med seboj so. Sliši ime Eisenhower. Pa izgovarja ime, da se vsi krohotajo. Amerikanski junak! Well, kakor bi bil kak podlež. Tako je, ko želijo pričakujejo tretjo svetovno borbo, ker sedanje klanje ni prineslo tega, česar so oni pričakovali.

Pa moraš le tudi odpreti usta. Pristopi možkar, ki ve, da marsikav ves in bi rad nekaj izvedel. Bodti previden, laž je grada, skušaj soditi pravčno, če moraš soditi. "Ali mislite, da je Hitler mrtev?" Tako poprašuje malo skrivnostno. "Ne vem". "Kaj mislite o Hitlerju?" Well, tu pove resnico, da si videl precej hitlerizma, ko Hitlera še na svetu ni bilo. Gibanje je bilo že davno prej, Hitler je bil le po razmerah vržen na površje. Možkar se zravna, oko se mu zaveti, iz ust pride: "Hitler was not bad." Usta gorovijo iz strca. Hitlerjeve morije, barbarstva, nasilstva? Kaj na tem, le Nemci naj bi bili prišli na površje! Tako je danes v nekih krogih še leta 1945, in bo tudi jutri.

Ali ne izveš zanimive robe, ko stopeš malo čez domači prag?

★

Golo narodnjaštvo je puhlo, narodni šovinizem nasilen in drugim krivičen. Take robe ni treba. Narodna zavest je vse kaj drugega, in neki nacionalizem je na mestu. Internaciona- lizem na sebi ni nič napačnega, kolikor vsebuje medsebojno pomoč v mnogih zadevah in ni na- perjen na to, da bi zamoril na- rodno zavest, čut namreč, da vsak posameznik pripada v prvi- risti k lastnemu narodu. To velja vseč.

Panslavizem je lahko nekaj puhega, lahko pa tudi smotern in celo idealen. Marksistični socialisti so vedno cikali na interna- cionalizem. "Internacional" ima tu svoj izvir. "Slovenski blok" vodi proč od internacio-

nalizma, nikakor pa ne pomeni stremljenja po panslavizmu. Ta blok je politična tvorba, ne idejna, za politično smer med Slovani toraj vrlo pomembna tvorba in silno potrebljeno strem- ljenje, ako hočeo Slovani v sve- tovni politiki priti do veljave, kakšna jim po številu in po najnovnejših uspehih gre.

Ako so se, kakor javi vest, tu- di poljski socialistični krogli, in Poljaki so vrlo slabí pri slovan- skih zavesti, te dni izrekli za "slovenski blok" v bodoči politiki med Slovani, je to pomem- ben in vrlo važen pojav. Nič šo- vinizma, ampak "blok" pome- ni: Slovan na dan!

KLOBUK V KINU

Dama z modernim klobu- kom se obrne k zakonskemu paru, ki sedi vrsto za njio in pravi: "Ali vas morda moj klobuk moti?"

"Da in ne," odvrne zakonski mož, zdaj hoče imeti moja že- na prav tak klobuk!"

HIŠA NAPRODAJ

Proda se 2 stanovanjska zi- dana hiša po 6 sob s kopališčem; za dve kari "garage". Za nadaljnja pojasnila vprašajte po 6. uri večer na naslovu 2055 West